

Lapsed raamatukogudes!

Ehk ülevaade rahvaraamatukogude
lastetööst aastal 2023

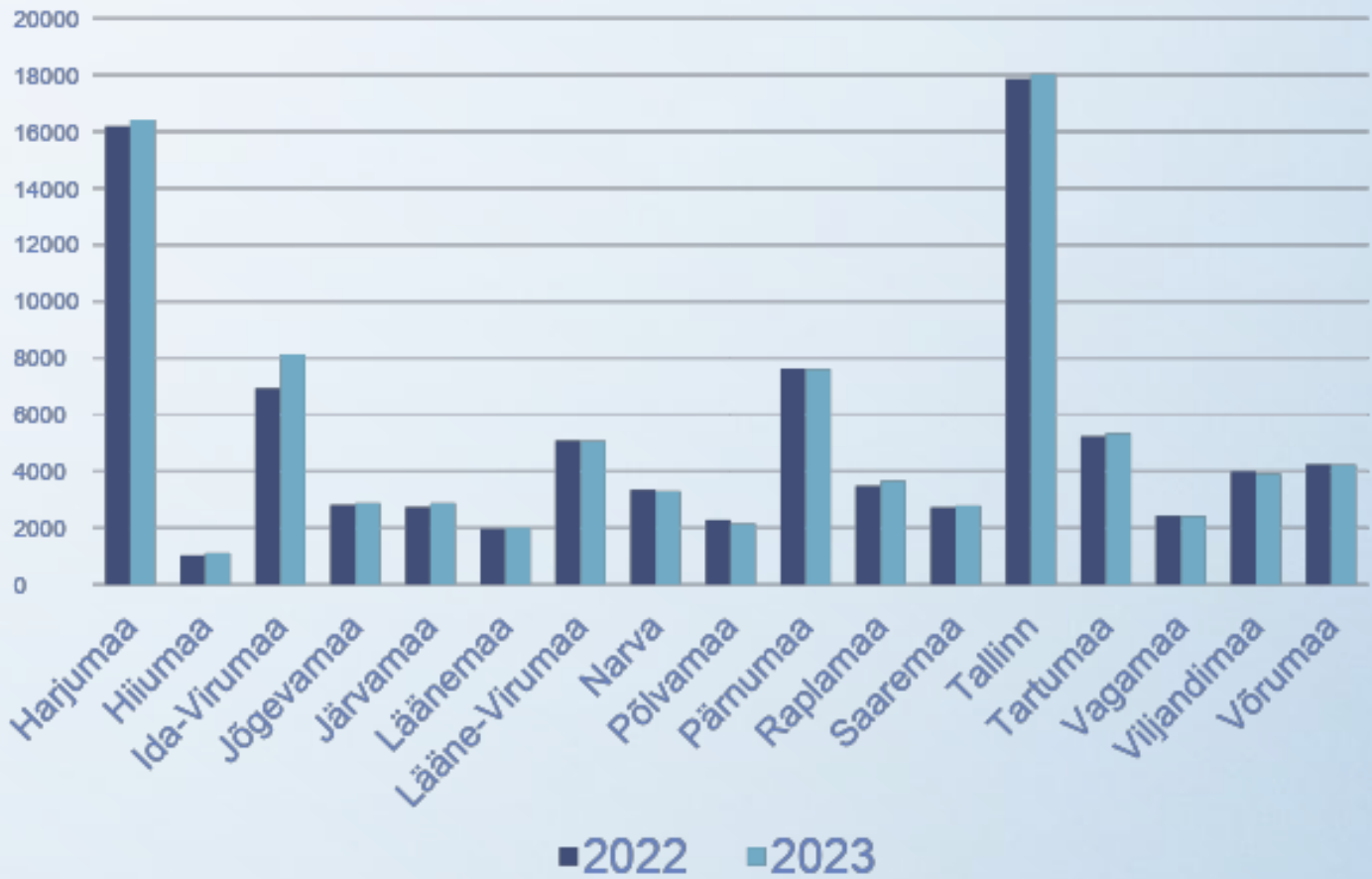
Kristi Soll
Võrumaa Keskraamatukogu
lasteosakond

XXI üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev
18. september 2024
Himmastes Põlvamaal

Esmalt statistika!

	2022	2023	Muutus
Harjumaa	16178	16422	244
Hiiumaa	1030	1114	284
Ida-Virumaa	6937	8135	1198
Jõgevamaa	2816	2876	60
Järvamaa	2742	2804	62
Läänemaa	1981	2009	28
Lääne-Virumaa	5091	5079	-12
Narva	3351	3295	-56
Põlvamaa	2282	2151	-131
Pärnumaa	7623	7617	-6
Raplamaa	3487	3668	181
Saaremaa	2727	2786	59
Tallinn	17868	18022	154
Tartumaa	5238	5344	106
Valgamaa	2431	2421	-10
Viljandimaa	4008	3918	-90
Võrumaa	4245	4231	-14

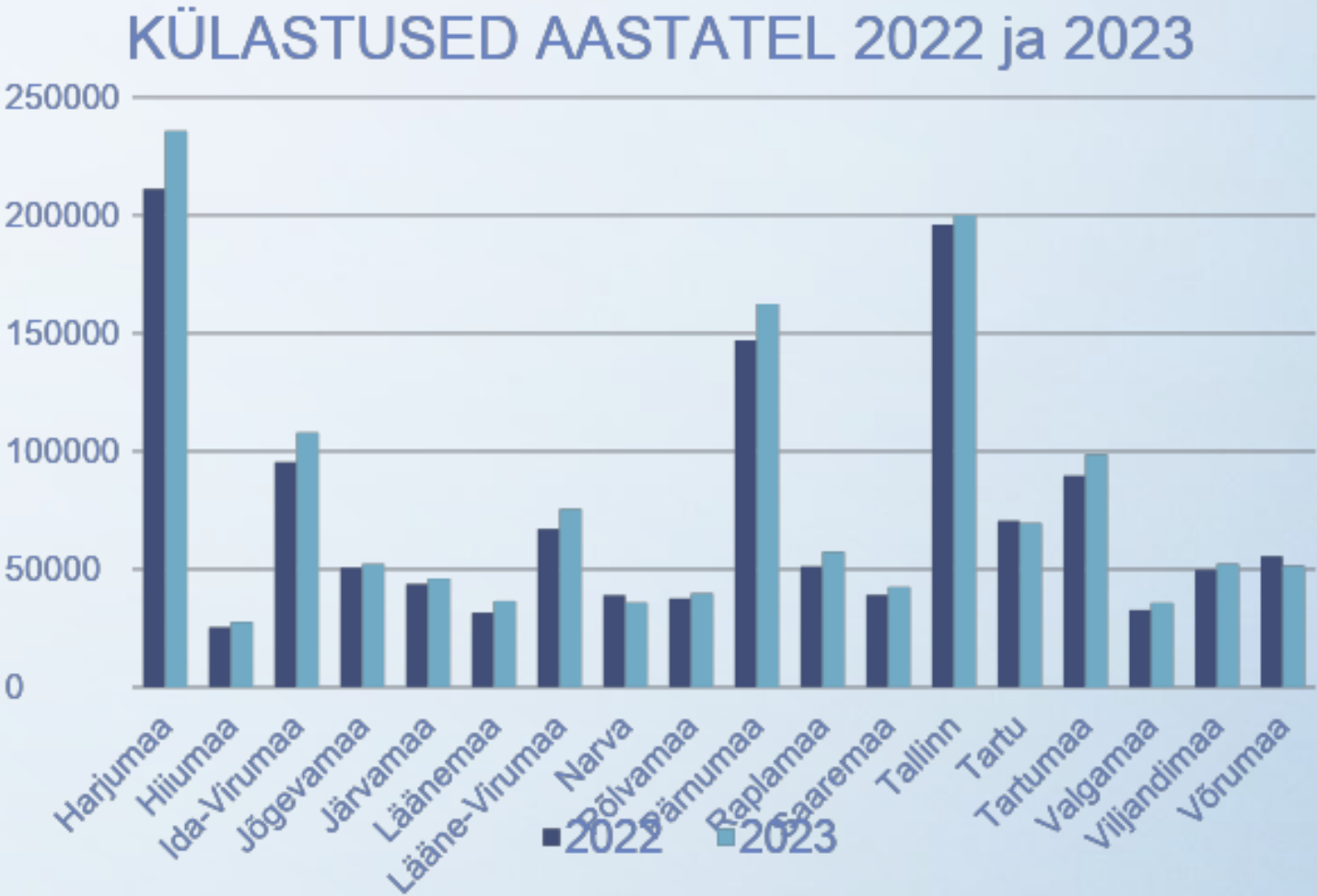
LUGEJAID AASTATEL 2022 ja 2023

Aastal 2023 oli Eestis ligikaudu 2000 noort lugejat rohkem kui aastal 2022

Esmalt statistika!

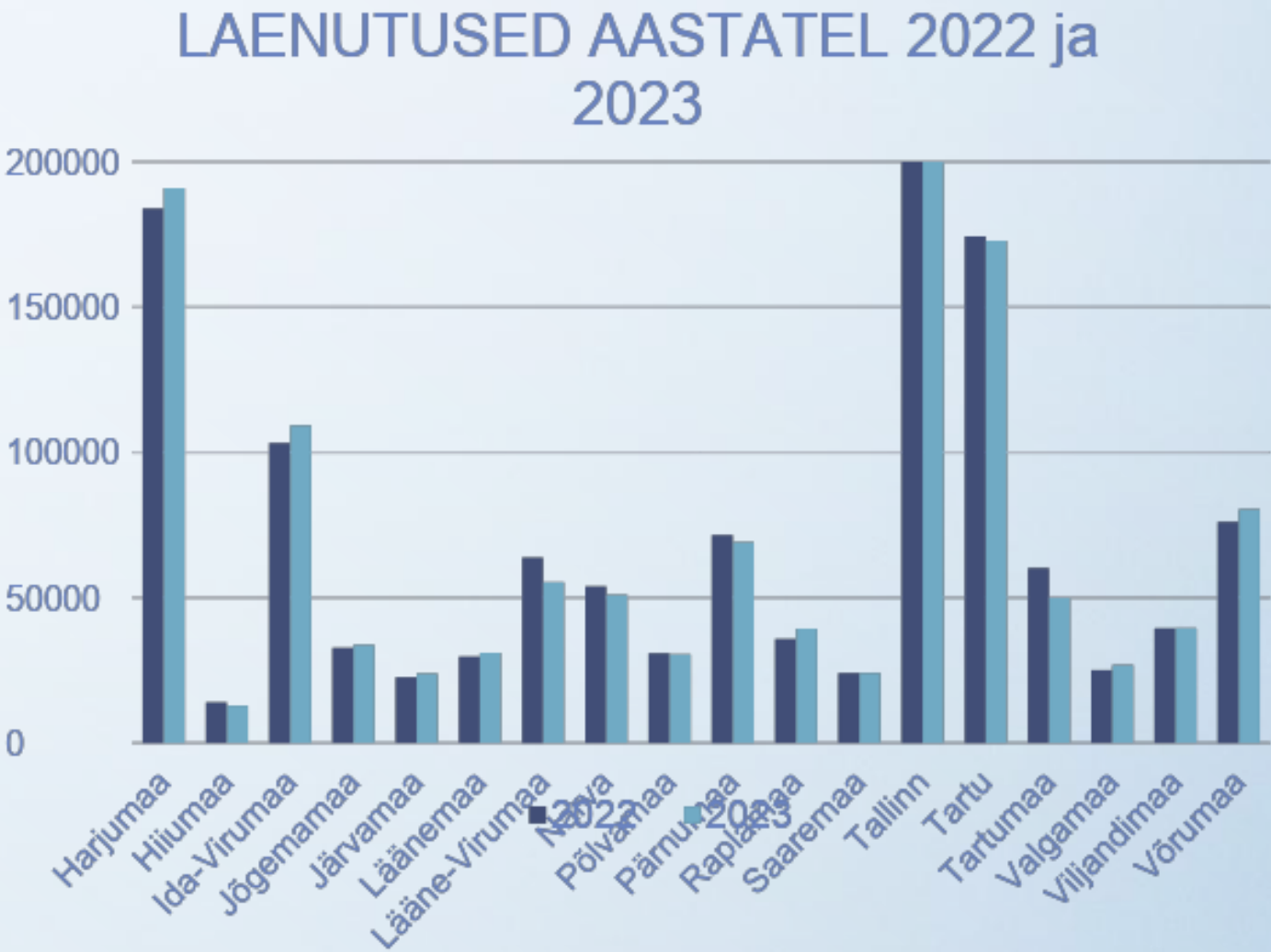
	2022	2023	Muutus
Harjumaa	211198	235596	24398
Hiiumaa	15354	27617	18038
Ida-Virumaa	95185	107689	12504
Jõgevamaa	50677	52147	1470
Järvamaa	43688	46011	2323
Läänemaa	31535	36479	4944
Lääne-Virumaa	67019	75460	8441
Narva	38902	35725	-3177
Põlvamaa	37531	29709	2178
Pärnumaa	146886	162323	15437
Raplamaa	51088	57338	6250
Saaremaa	39019	42366	3347
Tallinn	196044	199798	3754
Tartu	70425	69434	-991
Tartumaa	89540	98671	9131
Valgamaa	32661	35607	2946
Viljandimaa	49682	52186	2504
Võrumaa	55439	51360	-4079

Aastal 2023 tehti Eestis 109418 külastust rohkem kui aastal 2022

Esmalt statistika!

	2022	2023	Muutus
Harjumaa	184028	190980	6952
Hiiumaa	14028	12899	-1129
Ida-Virumaa	103218	109295	6077
Jõgevamaa	32781	33802	1021
Järvamaa	22653	23957	1304
Läänemaa	29756	31040	1284
Lääne-Virumaa	63781	55339	-8442
Narva	53931	51034	-2897
Põlvamaa	30899	30517	-382
Pärnumaa	71598	69138	-2460
Raplamaa	35824	39360	3536
Saaremaa	24099	24114	15
Tallinn	206752	209188	2436
Tartu	174318	172901	-1417
Tartumaa	60253	49935	-10318
Valgamaa	25075	26862	1787
Viljandimaa	39486	39531	45
Võrumaa	76150	80429	4279

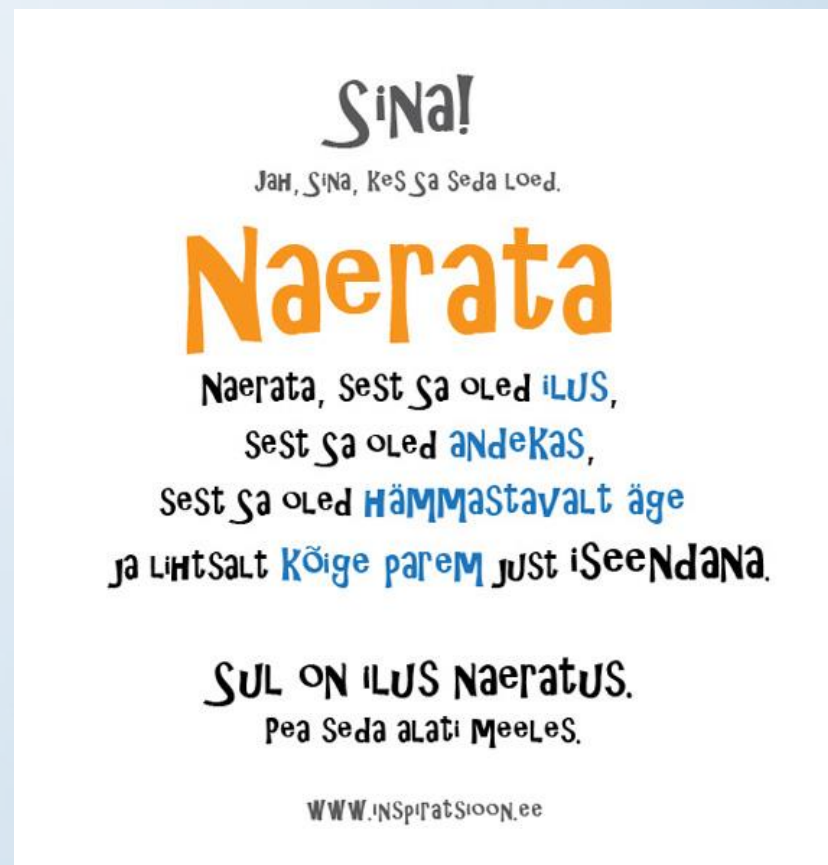
Aastal 2023 tehti Eestis 1691 laenutust rohkem kui aastal 2022

Mis tingis negatiivseid muudatusi?

- Koolide ja lasteaedade kaugus raamatukogust
- Eelistatakse koolikirjandust
- Ukraina laste huvi raamatukogude vastu väheneb
- ID-kaardiga raamatukogusse sisenedes loetakse pere ühte kaarti
- Statistikast lähevad kaduma lapsed, kellele laenavad raamatuid lapsevanemad või õpetajad.
- Uute raamatute vähesuse tõttu ei saa osaleda kirjandusmängus
- Noortekeskused meelitavad lapsi enda juurde
- Koolialguse kellaaja muutmine hilisemaks tähendab, et lastel on vähem vaba aega
- Raamatute hinnad aina kallinevad aga raamatukogude rahastus ei jõua kaasa

Mis tingis positiivseid muudatusi?

- Kogude liitmine kooliraamatukogudega
- Noorte- ja lastealade uuendamine
- Koolikirjanduse värskendamine
- (Suve)lugemisprogrammid
- Raamatud lasteaeda
- Huviringid raamatukogudes
- Raamatukogud kui kunstisaalid
- Kohtumised kirjanikega
- Raamatukogu kui bussi või trenniaja ootamise koht

Mis meid liidab?

- Hea Lasteraamat ja Hea Noorteraamat
- Lugemisisu
- Uudishimu päev
- Põhjamaade kirjanduse nädal
- Ettelugemispäev
- Etlusvõistlus „Ellen Niiduga Midrimaal“
- Kirjandusmäng „Padakonna vada“
- „Meie väike raamatukogu“
- Kohtumised kirjanikega

Võlusõnaks KOOSTÖÖ

- Teised raamatukogud
- Lasteaiad
- Koolid
- Noortekeskused
- Hooldekodud
- Kunstikoolid
- Beebikoolid
- Lugemiskoerad

Harjumaal:

- Maardus kujundati noortele „Mängunurk – Igaühele midagi!“
- Hüürus aitab lapsi ja peresid raamatukogusse tuua beebikool
- Harju maakonnaraamatukogus toimuvad peredele jutuhommikud
- Sakuk raamatukogu võttis oma kogusse üle Saku Gümnaasiumiastme kohustusliku kirjanduse
- Laagris ja Kosel käib lugemiskoer
- Kohviraamatukogu lasteaedades
- Noored tutvusid raamatukogutööga malevas, suvelaagris, töövarjupäeval

Lugemiskoer Sessu koos koerajuht Kätlin Veidikuga

Hiiumaal:

Emadepäeva eelne paberikunsti
töötuba

- Kärkla Kooli raamatukogu likvideerimisega toodi Kärkla Linnaraamatukogusse üle laste- ja noortekirjandus
- Aktiivselt kasutatakse lauamänge, lugemispesasi, ALPi arvuteid ning joonistamis- ja värvimistarbeid
- Hiiumaa Lastefestivalil lõbustati lapsi Raamatujahiga
- Raamatukohvik „Sulg ja Siim“ avati lausa kolmel korral
- Veebruaris algas suur aardejaht raamatukogus „Pokemoni väljakutse“
- Detsembris meisterdasid lapsed hooldekodule kaarte

Ida-Virumaal:

- Palju nõutakse klassivälist kirjandust, mida tuleb tellida RVL kaudu
- Jõhvi Keskraamatukogus avati mängutuba, kus eriti populaarne on Eestimaa piltkaart
- Koolivaheaegadel korraldatakse meisterdamise ja mängude päevi
- Kohtla-Järve Keskraamatukogus toimusid vene emakeelega lastele kirjandushommikud Eesti lastekirjanike teoste tutvustamiseks
- Sillamäe Linnaraamatukohus „Jäta hiir, võta raamat!“
- Eesti keelt ja kultuuri tutvustas vabatahtlik kodanik huviringi „K nagu Kodus K nagu Koos“
- Narva Keskraamatukogus laupäeviti lugemistunnid lugemiskoertega
- „Lugemise maitset“ – noored kasutasid ilukirjanduslikest teostest leitud retsepte
- Tähistati Kuldselindi päeva, osaleti muuseumiööl, mihklilaadal jne

Eesti keele huviring. Põnevad paigad Eestis:
kus? mis? kuidas?

Jõgevamaal:

Kummikeksu Akadeemia Jõgeva
Linnaraamatukogus

- Jõgeva linnaraamatukogus toimus 8 muinasjutuhommikut „Külas muinasjutul“
- Contraga õpiti ja võisteldi kummikeksus (FB lehel on ka õppevideod). Sel puhul sai vaadata ka aknanäitust kummikeksu hüppamisest läbi ajaloo.
- FB lehele valmisid liisusalmide lugemise kaardid
- Osaleti Jutuvestmisfestivalil Ööbikuööd
- Kirjanduslik jalutuskäik pargis

Järvamaal:

- Keskkogu fuajeesse loodi mugavad kohad kus lauamänge mängida ja joonistada aga lapsed 2. korrusele ei jõuagi enam
- Luuleprõmmu eelvoor saab positiivset tagasisidet – lastele meeldib omaloomingut tutvustada ja saada esinemiskogemus
- Toimuvad Hommikuhämaruse ettelugemised
- Au sees hoitakse rahvakalendri tähtpäevi
- Amblas tantsuline kepphobuste pidu „Kippadi-kappadi kappab hobu“

Maakondlik kirjandusmäng

Läänemaal:

Mardisandid Haapsalu Lasteraamatukogus

- Vormsi aktiivsed noored aitavad kogu komplekteerida oma soovitustega
- Haapsalu teemakambrid toovad raamatukokku hulgaliselt lasteaiarühmi ja kooliklasse
- Kullamaa raamatukogus on omaette lastetuba. Mida väiksem lugeja, seda suurem huvi raamatute vastu
- Noarootsis avati koolimajas Miniraamatukogu, kus lapsed ise laenavad raamatuid välja
- Kampaania „Kaitsen sõpra“ – raamatukoguhoidja abiga pannakse õpikutele ja vihikutele ümbrispaberid
- Asuküla harukogus 4 kuu pikkune lõimumisprojekt „Koos tegemise rõõm“

Lääne-Virumaal:

- Tapal koostati lihtne Lugemisisu lugemisraskustega lastele
- Raamatute tutvustamine seenioride üritustel lootusega, neid noortele edasi lugema panna
- Lääne-Virumaa Keskraamatukogus Jututare kodustele väikelastele igal nädalal
- Kooliaasta lõpus tunnustati tublimaid lugejaid märgiga „Raamatukogu sõber“
- Roelas avati Nukitsamehe suveraamatukogu ja dekoreeriti lastetoa sein

Lugemistund Lääne-Virumaa
Keskraamatukogus

Narva Keskraamatukogu

Narva Keskraamatukogus näituste sari „Meie lugejate harrastused“
Natalja Soboleva autorinuku näitus

- Laenutuste arv väheneb, kuna venekeelsete raamatute juurdetulek on vähenenud
- Laupäeviti lugemistunnid lugemiskoertega
- Raamatukogu tutvustatakse programmiga „Reis raamatulinna“
- Rühmaga lugejaks registreerudes toimus pidulik lugejaks pühitsemine, kus lapsed andsid raamatule truudusevande
- 6-9 klasside õpilastele „Vabaaja veetmise kool“, kus noored korraldavad üritusi ja kohtumisi
- Lauamägude klubi on eriti populaarne!
- Raamatukogu kaasab erinevate ametite esindajaid ja loomeinimesi ühisürituste korraldamisse.
- Laste- ja noorteraamatuid tutvustatakse YouTube kanalis

Põlvamaal:

- Suvelugemine teist aastat ülemaakonnaline
- „Lahke päkapiku orienteerumismäng“, mille käigus tuli Põlva linna pealt kokku korjata 11 tähte ja neist sõnad moodustada
- Lintes proovisid lapsed Saori loovkudumist
- Ahjal sai alguse sari „Päevaratas“, mis käsitleb tähtpäevi kuude kaupa
- Paljudes raamatukogudes muutuvad järjest populaarsemaks lauamängud
- Raamatuid tutvustatakse läbi teatrietenduste
- Himmastes, Mehikoormas korraldati filmiõhtuid
- Kanepis juba mitmes aasta raamatukõnd
- Peri raamatukogus hakati korraldama laste õhtukooli mitmekülgsete teemadega

Lauamängude päev Põlva Keskraamatukogu lasteosakonnas

Pärnumaa

Häädemeeste raamatukogu korraldas
ETTELUGEMISPÄEVAL sportliku vooglugemise

- Pärnu Keskraamatukogus tutvustatakse väikelastele raamatuid ja raamatukogu Mürakarukoolis
- Pärnu-Jaagupi algklassiõpilased saavad regulaarselt kokku Sõpside ringis, kus lugemisele järgneb käeline tegevus
- Kaisma raamatukogus toimub reedeti raamatukoguring, kus tutvustatakse uut kirjandust, mängitakse, nuputatakse
- Koostöös Pärnu Muuseumiga toimus maikuus Pärnumaa viiendikele nutimäng
- Põhja-Pärnumaal ülevallaline jutuvõistlus „Imemaitsev jäätis“
- Tihemetsas oli raamatukogus sõbrapäeval fotonurk
- Tammistes alustas kooskäimist laste kirjandusklubi Tammiste Tõrukesed
- Sindi raamatukogus lugemiskoer Norbet projektiga „Lugemine käppa“

Raplamaa

- Rapla keskraamatukogus avatud mängutuba on üha populaarsem
- Kaiu raamatukogus viiakse läbi abiõppe ja emakeeletunde
- Jätkus maakondlik internetipõhine kirjandusmäng „Netikirjariin“ 5.-7. klassidele
- 4. korda toimus maakondlik illustratsioonide konkurss „Mina näen nii“ teemal „Minu unistuste raamatukogu“
- Põhjamaade kirjandusnädalal toimusid ettelugemised hommikuhämaruses
- Rapla Keskraamatukogus „Avastame mangade maailma“
- Kehtna vallas käivitus huvitegevuse programm Noorte Neljapäevad

„Mina näen nii!“ lõpuüritus Sirly Oderiga

Saaremaal:

Rahvariidepäev koos kärunäitusega

- Saare Maakonna keskraamatukogu kodulehele seati üles lauamängude leht mängudejuhenditega
- Leiti beebiviipse entusiastid ja beebid jõudsid raamatukogusse
- Muinasjututuba kohandati ratastoolidele juurdepääsetavaks
- Orissaares osaleti Noortelinnaku noortefestivalil „RÖÖM“
- Meisterdamine linna sünnipäeval pargis mudavannidega

Tallinna Keskraamatukogu

- Alustati noortele suunatud teadmiskirjandust lastele suunatud teadmiskirjandusest eraldamisega
- Jätkub viivisest priiks lugemine (1 minut lugemist = 10 senti, 2023 aastal luges end viivisest priiks 1736 last)
- Väga olulisel kohal on FB, Instagrammi ja TikToki kontode haldamine
- Jätkub edukas 1. klassidele kikkeraamatu jagamine, mis lugemisharjumusi kuundab
- Raamatukogus tegutseb 8 lugemiskoeratiimi EATKÜ-st

Lugemistund Read Hour Tallinna Keskraamatukogu eest

Tartu Oskar Lutsu nimeline linnaraamatukogu

Kirjanduslik seiklusmäng mobiilirakendusega
TartuFic
7.-8. klasside õpilastele (Prima Vista)

- Suleti arvutiklass, toimusid remondid
- Noorte Luuleprõmm tõestab ennast järjest enam
- Toimus taas kirjandusprogramm Prima Vista
- Viidi läbi laste ja noorte kirjandusfestival LUUP
- Digiviktoriinidega keskastmele jätkatakse
- Jätkatakse koostööd MTÜ-ga, kes tegeleb teraapilise lugemisega
- Karlova lasteaiaga koostööprojekt PRIAga „Mitmepalgeline piim“
- Raamatu ja roosi päeval kuulutati üheksandat korda välja Tartu lastekirjanduse auhinna võitja
- Mängukonsoolide kasutamine tõmbab lapsi raamatukogudesse

Tartumaa

- Liidetud kooli- ja rahvaraamatukogudele telliti lasteraamatuid suuremas eksemplaarsuses
- Lohkva Noortekeskuses on raamatukogu „laenuriin“
- Alatskivi raamatukogus kasutatakse raamatukogu ees olevaid kooli aknalaudu erineva kirjanduse väljapanemiseks
- Uusi raamatuid tutvustatakse sotsiaalmeedias
- Ühineti üleskutsega „Tund enne und mobla peost, naudi teost!“
- Populaarsed on lugemiskoerad

Aknalauanäitus
Alatskivil

Valgamaa

Ettelugemine Valga
Keskraamatukogus

- Koostöö Läti Valka raamatukoguga – lastehommik läti ja eesti lastele
- Osaleti jutuveestmisfestivalil „Ööbikuööd“
- Hummuli raamatukogu lasi läbi aasta lastel raamatuid hinnata ning valmis kuust kuusse muutuv väljapanek „Ilus lasteraamat“
- Liikumisaasta raames viidi lasteaias „Buratino“ läbi Muinasjutujooga
- Lastekaitsepäeval hüpati tähesillal

Viljandimaal:

- Aktiivses kasutuses on raamatukogude õdusad nurgad
- Viljandi lasteaialastele jätkus projekt „Rebase raamatukott“
- Maakondliku suvelugemise nimekirju kasutati koolides soovituslike nimekirjadena
- Korraldati erinevaid viktoriinisarju, mälumänge, jutulavastusi
- Viljandi linnaraamatukogus toimusid traditsioonilised tegelustunnid kodustele lastele
- Mais-juunis viidi Viljandis läbi Eesti ja Ukraina 8-14 aastastele lastele suunatud lõimumisprojekt
- 7-10 aastastele lastele Pipa linnalaager

Loovkirjutamise töötuba Kätlin Vainolaga

Võrumaal:

Lasteaias raamatute
laenamine

- Peresid meelitavad raamatukogudesse õdusad mängunurgad
- Meremäel pikendas raamatukoguhoidja sügispoolaastal vabatahtlikult oma tööpäeva ühel päeval nädalas 2 tunni võrra, et lasteaialapsed saaksid koos peredega õhtul raamatukokku tulla
- Muudeti maakondliku suvelugemisprogrammi formaati: Raamatusuve bingo
- Võrus ja veel paaris raamatukogus takistas tavapärasest tööd kolimine ja remondiaegne ajutisel pinnal viibimine
- Viitina raamatukoguhoidja kehastus mitmetel üritustel Barbara Juliane von Küdneriks
- Värskas, Meremäel, Obinitsas, Mikitamäel tähistati seto keele ka kultuuri nädalat

Aitäh kuulamast!

